

KAMALA HARRIS

Prof. Dr. Füsün Türkmen

GİF Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Emeritus Öğretim Üyesi

Joe Biden'ın 21 Temmuz günü başkanlık yarışından çekildiğini ilan etmesiyle 2024 Amerikan başkanlık seçim süreci adeta bir elektroşok etkisine maruz kalarak yepyeni bir aşamaya girdi. Zihinsel ve bedensel yaşlanma süreci aniden gözle görülür şekilde hızlanan Biden'ın tüm baskılara karşın ilk başta gösterdiği direncin kırılması kartların yeniden karılmasına, Demokrat Parti kampının birden canlanmasına ve Cumhuriyetçi rakibi Trump'ın elindeki en güçlü koz olan "yaşlı başkan" eleştirisinin otomatik olarak kendisine karşı dönmesine neden oldu. Ve her şeyden önemlisi, Biden'ın işaretiyle Amerika Birleşik Devletleri tarihinde Beyaz Saray'ın yolu ilk defa bir kadına, aynı zamanda Afro-Amerikan ve Hint kökenli bir göçmen çocuğu olan Başkan Yardımcısı Kamala Harris'e açıldı.

Son dört yıldır Biden yönetiminde işgal ettiği önemli konuma rağmen pek de öne çıkmayan - veya çıkarılmayan- ayrıca popülerlik rekorlarından uzak kalmış olan Kamala Harris'in siyasi kimliği doğal olarak şu andan itibaren üzerine eğilmesini gerektiriyor.

Siyasi Kimliğinin Kökenleri

20 Ekim 1964'te Kaliforniya'nın Oakland kentinde dünyaya gelen Kamala Harris'in annesi 19 yaşında Hindistan'ın Madras eyaletinden ABD'ye eğitim için göç etmiş ve Stanford Üniversitesi'nde endokrinoloji doktorası yapmış kanser araştırmacısı biyolojist Shyamala

Gopalan, babası Afro kökenli ve Jamaika'dan göç etmiş Berkeley Üniversitesi Ekonomi Profesörü Donald J. Harris. 60'lı yıllara damgasını vurmuş olan Sivil Haklar Hareketi (*Civil Rights Movement*) gösterilerinde tanışan bu iki göçmen 1963'te evlenmişler ve Kamala ile 1966 doğumlu kız kardeşi Maya'nın ilk çocukluk yılları, kitaplar, entelektüeller ve müzikle dolu bir evde ve Vietnam Savaşı karşıtı gösterilere götürülerek geçmiştir. Kamala 12 yaşındayken anne ve babasının boşanmasını takiben her ikisi de anneleriyle Kanada'nın Montréal kentine yerleşip ortaöğrenimlerini orada tamamlamışlar. Afro-Amerikan ve Hint kimliklerini kaybetmemeleri ve bundan gurur duymalarını arzulayan anneleri onları her iki geleneğe uyarak yetiştirmiş. Kamala, ortaokulda bir sınıf arkadaşının evde cinsel tacize uğradığını kendisine ifşa ettiği gün, ileride hukukçu olmaya ve ömür boyu mağdurları savunmaya karar vermiş. Üniversite eğitimi için ABD'ye dönerek önce Washington'da siyahîlerin gittiği Howard Üniversitesi'nde siyaset bilimi ve ekonomi, arkasından Kaliforniya Üniversitesi'nde hukuk öğrenimlerini tamamlamış. Yükseköğrenimi sırasında federal devlet ve eyalet kurumlarında yaptığı staj ve yan işler sırasında yargı sistemindeki yapısal sorunları yakından gözlemleme fırsatını bulmuş.

Kariyeri

1990 yılında Oakland'ın Alameda ilçesi savcılığında stajyer olarak başladığı hukuk kariyerinin ilk ve en belirleyici olayını anımsarken, bir cuma günü şehirde yapılan bir uyuşturucu baskını sırasında yoldan geçen masum bir kadının da gözaltına alındığını, hafta sonunu yok yere hapisanede geçirdiği takdirde ailesi ve çevresinde bunun yaratabileceği algı ve hasarı düşünerek savcıya yalvarıp aynı akşam salıverilmesini sağladığını ve o günden itibaren savcı olmaya ama aynı zamanda savcılık makamının sadece bir suçlama makamı olmaması gerektiğine karar verdiğini anlatıyor.¹ Profesyonel olarak ilk takip ettiği davalar olan cinsel taciz ve zorla fuhuş vakaları, onun bir kadın ve çocuk hakları savunucusu kimliğini pekiştirmiş.

2004-2011 yılları arasında San Francisco Bölge Eyalet Savcılığı görevini yürüttüğü sırada ateşli bir idam cezası karşıtı olarak öne çıkan Kamala Harris, Nefret Suçları, Çevre Suçları, ve Silâhlı Suçlar Birimleri'ni kurmuş ve şiddet dışı suçlardan hüküm giymiş olanların topluma kazandırılması çalışmalarına öncülük etmiş. 2011-2017 yılları arasında ise Kaliforniya Eyalet Başsavcısı olarak hasta ve yoksulların savunulması çerçevesinde sağlık sigortası geri ödemelerinin yükseltilmesi, evden atılmaları önlemek amacıyla gayrimenkul kredilerine eyalet

¹ Kamala Harris, *The Truths We Hold: An American Journey*, (New York : Penguin Press, 2019), s.3.

desteği, LGBT hakları savunuculuğu, çevre koruma yasaları çıkarılması, özel elektronik verilerin korunması, üniversitelerde ırka dayalı pozitif ayrımcılığa destek ve sınır ötesi (Kaliforniya'nın konumu dolayısıyla Meksika kaynaklı) organize suçlarla mücadele programlarına imza atmıştır.

Senatörlüğü

San Francisco kökenli Kaliforniya Temsilcisi ve yakın zamana kadar Amerikan Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'yle tanışması, Kamala Harris'e ulusal düzeyde siyasetin kapılarını açmış ve Kamala, Demokratların güçlü figürü Bayan Pelosi'nin de desteğiyle 2017 yılında ABD Senatosu'na Kaliforniya Senatörü olarak seçilmiştir. 2021'e kadar süren senatörlüğü sırasında Trump yönetiminin uygulamalarına sistematik olarak karşı çıkmasıyla ünlenmiş, ilk olarak da bazı Müslüman ülkelerin vatandaşlarının ABD'ye girmelerinin yasaklanması kararının Kaliforniya'daki bir eyalet savcısı tarafından iptalini sağlamıştır. 2018'den itibaren Senato Adalet Komisyonu üyesi olarak Trump'ın Yüksek Mahkeme'ye atadığı yargıç adaylarının sorgulanmaları sırasında eleştirel tavrıyla öne çıkmış ve aleyhlerinde oy kullanmıştır. Ayrıca dönemin Adalet Bakanı'nı Trump'ın seçimlerde Rus desteği almasına ilişkin soruşturmayı örtbas etmekle suçlayarak istifaya davet etmiş, linç nefret suçu haline getiren yasanın hazırlanmasına öncülük etmiş, Demokrat Senatör meslektaşı Al Franken'in cinsel taciz iddiaları dolayısıyla istifasını desteklemiş ve İç Güvenlik Bakanı Kirsten Dunst'ın göçmenler arası ırk ayrımcılığını yansıtan sözleri nedeniyle istifasına yol açan polemigi tetiklemiştir. Bu arada okullarda ayrımcılıkla mücadele etmiş, Trump hakkındaki görevi suistimal ve yargıyı engelleme suçlaması lehine oy kullanmış ve Beyaz Saray yönetimini Çin'in Uygurlara zulmü karşısında sessiz kalmakla suçlayarak soruşturma çağrısında bulunmuştur.

Kamala Harris, 2020 yılında ABD başkanlık yarışına Demokrat aday adayları olarak girmiş, dönemin Başkan Yardımcısı Joe Biden'la diğer parti adayları arasındaki televizyon münazarasında ırkçılık karşıtı söylemiyle dikkati çekmiş, lakin en deneyimli aday Biden'ın karşısında diğerleri gibi o da yarıştan çekilmiştir.

Başkan Yardımcılığı

Joe Biden, dışli senatör sicilini olduğu kadar, ılımlı kanadına mensup olduğu partinin iç dengelerini de gözeterek ilerici, kadın ve azınlık mensubu olma avantajlarını taşıyan Kamala Harris'i Başkan Yardımcısı adayları olarak seçmiş ve 2020 seçim zaferini takiben 20 Ocak

2021’de yemin ederek göreve başlamışlardır. Genel olarak birkaç istisna hariç o güne kadar ABD’de süregelen olan Başkan-Başkan Yardımcısı dengelerinde birinciler Washington dışından gelen eyalet valisi kökenli politikacılar, ikinciler ise çoğunlukla Kongre kökenli ve Washington dinamikleri ile uluslararası politikaya çok daha aşına tamamlayıcı figürler iken, bu sefer denklem tamamen tersine dönmüştür. Biden’ın 36 yıllık Kongre ve sekiz yıllık Başkan Yardımcılığı deneyimleri ve Senatörlüğü sırasında uzun süre Dış İlişkiler Komitesi Başkanlığı yapmış olması, o güne dek daha çok iç politika ve yargı konularında uzmanlaşmış olan Harris’in bir şekilde ikinci planda kalmasına yol açmış ve nitekim son dört yıl boyunca çok fazla öne çıkmadığı gibi anketlerde de olumlu bir profil çizememiştir. Örneğin, Haziran 2023’te yapılan bir ankette hakkındaki kamuoyu algısı %49 olumsuz karşı sadece %32 olumlu çıkmıştır.² 2024 Nisan ayında yapılmış olan bir ankette ise bir düzelmeye gözlemlenmiş ve sonuçlar %55-%39 iken, %50.8 olumsuz karşı %41.3 olumlu olarak arayışı kapatmaya başlamıştır.³ Bu profilin arkasındaki nedenler içinde, Biden tarafından kendisine verilen ABD-Meksika sınırındaki göç politikasını yönetme görevini Trump propagandasının aksine bir güvenlik sorunu olarak kabul etmekte zorlanmasının yattığı ileri sürülmektedir. *“Bu bir siyaset konusu değildir. Çocuklardan bahsediyoruz. Ailelerden bahsediyoruz. Çekilen ıstıraptan bahsediyoruz”* diyen Harris’in sınırda insan ticaretiyle mücadelesi ve özel sektörden bu ülkelere yoksullukla mücadele için sağladığı 5.2 milyar dolarlık fon pek dikkati çekmemiştir.⁴ Trump tarafından atanmış yargıçların ülke çapında kürtaşı yasaklama girişimleri karşısında Biden yönetiminin kadınların özgürlüğünü savunan sesi olmuş, ayrıca Cumhuriyetçi eyaletlerin seçim özgürlüğünü kısıtlamaya yönelik taktikleriyle mücadeleyi üstlenmiş ve anayasal hakların korunmasını sağlamak amaçlı projeyi yürütmüştür. Çevre politikaları çerçevesinde iklim değişikliğinin özellikle yoksul ve azınlık mensuplarına verdiği zarara odaklanmış, ekonomi politikaları konusunda ise Başkan Biden’la tamamen hemfikir biçimde 1.2 milyar dolarlık öğrenci kredilerinin devlet tarafından affını ve 4.5 milyon devlet görevlisinin toplam 168 milyar dolarlık borcunun silinmesini desteklemiş; otomobil yedek parça üreticilerine Enerji Bakanlığı tarafından bizzat kendi girişimiyle 100 milyon dolar sağlayarak elektrikli araçlara dönüşümü hızlandırmış; orta ve yoksul sınıf ailelerine ortalama 6.000 dolar vergi indirimi sağlanmasına

² “Poll: Kamala Harris sets record low for vice-president net favorability”, *The Hill*, 26.06.2023.

³ “Kamala Harris Favorability: Favorable/Unfavorable”, *RealClearPolitics*.

⁴ “Maggie Astor, “Where Kamala Harris Stands on Issues: Abortion, Immigration and More”, *The New York Times*, 21 July 2024.

ön ayak olmuştur. Başkan Biden’la ayrıştığı nokta ise İsrail-Hamas savaşı sırasında İsrail’e kayıtsız şartsız destek yerine Filistin halkının maruz kaldığı insanî felakete son verilmesi yönünde takındığı tavır olmuştur.

Bu arada anayasal olarak aynı zamanda Senato Başkanı olan Kamala Harris, 117. Dönem Senatosu’nun Cumhuriyetçi ve Demokratlar arasında 50-50 dağılımı karşısında beraberliği bozan oya sahip olarak bunu Demokratlar lehine 32 kez kullanmış ve tarihî bir rekor kırmıştır.

...Ve Başkan Adayı Kamala Harris

Başkan Biden’ın adaylıktan çekilirken onu işaret etmesi ve buna Bill-Hillary Clinton, Nancy Pelosi ve bilahare Barack Obama gibi önde gelen isimlerin destek vermesi o güne dek pek şans verilmeyen Kamala Harris’i birdenbire başkanlık yarışının ortasına atmış ve Harris’le ekibinin önüne öncelikli olarak 19-22 Ağustos tarihlerinde Chicago’da yapılacak olan Demokrat Parti Ulusal Kurultayı öncesinde yeterli delege sayısının sağlanması çıkmıştır. Bunu 48 saat içinde halleden Harris ve ekibi, yüzlerce telefon konuşması sonucunda sadece parti içindeki potansiyel rakiplerin geri çekilmesini değil aynı zamanda 23 Temmuz Salı günü itibarıyla 4.000 delegeden 3.100’ünün desteğini garantilemiş olup, Kurultay’a şu an itibarıyla 3.500’den fazla delegeyle hazır görünmektedir.⁵ Biden’ın adaylığı karşısında Demokrat Parti’ye yapacakları kampanya katkısını askıya almış olan bazı büyük finansörler de aynı hızla para musluklarını açtığı gibi halktan gelen ufak destekler birden artmış ve ilk hafta partinin seçim kasalarına 150 milyon dolar girmiş, kampanyada çalışmak için 58.000 gönüllü başvurmuştur. Zamanın çok daralmış olmasının, büyüyen ve gittikçe radikalleşen Trump tehdidinin, Biden’ın İsrail’e kayıtsız şartsız desteği karşısında partiden uzaklaşan genç ve azınlıkların birden geri dönmelerinin ve Kamala Harris’in çok kısa zamanda dizginleri ele alarak gösterdiği liderlik özelliğinin rüzgârın dönmelerini sağladığı rahatlıkla söylenebilir. Nitekim anketlerde Biden, Trump’ın 6 puan gerisinden gelirken 26 Temmuz itibarıyla Harris’le aralarındaki fark ulusal düzeyde 1.8’e inmiş ve 45% Harris, % 46.8 Trump olmak üzere 5 günde neredeyse başa baş hale gelmişlerdir.⁶ Aynı süre içerisinde Kamala Harris ilk kampanya konuşmalarını Wisconsin ve Indiana’da yapmış ve ana hatlarıyla Başkan Biden’ın ilk dönem iç ve dış politika başarıları ile Trump’ın demokrasi, özgürlükler ve eşitlik alanlarında oluşturduğu tehditleri işleyerek kendisinin “*bir adi suçluya*

⁵ Shane Goldmacher, “How Kamala Harris Took Command of the Democratic Party in 48 Hours”, *The New York Times*, 24 July 2024.

⁶ “2024 Presidential Election Polls”, 270 To Win, <https://www.270towin.com/2024-presidential-election-polls/>

karşı bir savcı olarak” bu yarışa girdiğini vurgulamıştır. Bundan sonra beklenen aşama Başkan Yardımcısı adayını seçmesi olup, Biden’ın bugüne dek garantileyememiş olduğu “salıncak eyalet”lerden birinin valisinde karar kılması beklenmektedir. Öne çıkan isimler arasında Pennsylvania Valisi Josh Shapiro, Kuzey Carolina Valisi Roy Cooper ve Arizona Valisi Mark Kelly sayılabilir. Nüfusun beyaz çoğunluğuna ve partinin ılımlı kanadına mensup popüler isimler ve erkek olmaları, ekibi dengeleyici unsurlar olarak görülmektedir.

Kamala Harris, ilk dış politika temasını ise Washington’u ziyaret eden İsrail Başbakanı Netanyahu ile yapmış ve her ne kadar İsrail’in teröre karşı kendini savunma hakkını destekliyorsa da -ki bu eşi Doug Emhoff’un Yahudi kökenli olması hasebiyle garanti görülmektedir- Filistin halkının acıları karşısında susmayacağını açıkça dile getirmiştir. Ukrayna, Rusya ve NATO politikalarını aynı şekilde devam ettirmesi beklenen Kamala Harris’in deneyimli olmadığı bu alanda bir büyük avantajı 2022’den beri ekibinde dış politika ve ulusal güvenlik danışmanı olarak bulunan Dr. Phil Gordon’dur. Eski bir diplomat ve Başkan Obama döneminde önce Avrupa ve Avrasya’dan yükümlü Dışişleri Bakanı Yardımcısı, sonra da Başkan’ın Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Körfez bölgesinden sorumlu özel danışmanı olan Gordon, aynı zamanda Türkiye’yi yakından tanıyıp takip eden bir Council on Foreign Relations (CFR) üyesidir.⁷ Kamala Harris başkan olduğu takdirde önemli bir görev üstlenmesi ve Türkiye ile Beyaz Saray arasında bir iletişim kanalı olması beklenebilir.

⁷ Nitekim Ömer Taşpınar ile birlikte 2008 yılında *Winning Turkey: How America, Europe, and Turkey Can Revive a Fading Partnership* adlı bir kitap yayımlamıştır.